

עמדות של מתבגרים ערבים כלפי פנייה לעזרה בקשיים לימודיים**ובמצוקות אישיות**רחל שגיא¹ נביל סעדה² יצחק גילת¹

1 מכללת לוינסקי לחינוך 2 מכללת אלקאסמי

תקציר

מחקר הנוכחי בחן את הנכונות של מתבגרים ערבים לפנות לעזרה למקורות שונים בקשיים לימודיים ובמצוקות אישיות. הנכונות של המתבגרים לפנות לעזרה נבחנה בזיקה לשלושה משתנים בלתי תלויים: מגדר, גיל ורווחה נפשית סובייקטיבית. בנוסף, נערכה בחינה מפורטת של העמדות כלפי האינטרנט כמקור סיוע בקשיים לימודיים ובמצוקות אישיות.

במחקר השתתפו 395 מתבגרים ערבים, הלומדים בכיתות ז' ובכיתות י"א בישראל. הנתונים נאספו באמצעות שאלון מובנה שכלל את החלקים הבאים: נכונות לפנות לעזרה למקורות שונים בקשיים לימודיים ובמצוקות אישיות, עמדות כלפי האינטרנט עזרה ורווחה נפשית סובייקטיבית. בנוסף, נבחנו הנימוקים לפנייה ולהימנעות מפנייה באמצעות שאלה פתוחה.

בדומה לממצאים שהתקבלו לגבי מתבגרים יהודים בישראל, גם המתבגרים הערבים מעדיפים לפנות לעזרה למקורות לא פורמאליים כמו הורים וחברים על מקורות פורמאליים כמו מורים ויועצות חינוכיות. בנוסף נמצא כי מתבגרים בכיתות ז' גילו נכונות גבוהה יותר לפנות להורים מאשר לחברים ובכיתה י"א החברים מהווים מקור עזרה מועדף יחסית להורים. כמו כן, הבנים מגלים נכונות גבוהה יותר לפנות לחבר, ואילו הבנות מגלות נכונות גבוהה יותר לפנות לאינטרנט.

אשר לרווחה נפשית, מתבגרים בעלי רמה גבוהה של רווחה נפשית גילו נכונות רבה יותר לפנות להורים בקשיים לימודיים ובמצוקות אישיות בהשוואה למתבגרים בעלי רמה נמוכה של רווחה נפשית. לעומת זאת, מתבגרים בעלי רמה נמוכה של רווחה נפשית גילו נכונות גבוהה יותר לפנות לחברים, בני משפחה ולאינטרנט לצורך קבלת עזרה במצוקות אישיות.

הדיון בממצאים עוסק בהשפעת ההקשר התרבותי על הנכונות לפנות לעזרה באמצעות השוואה של ממצאי המחקר לממצאים של מחקרים קודמים שבחנו נושא זה בקרב מתבגרים יהודים בישראל. כמו כן מוצגות המלצות ליישום הממצאים ולמחקרי המשך.

מילות מפתח: חיפוש עזרה; מתבגרים; רווחה נפשית סובייקטיבית; אינטרנט;

ערבים בישראל

